

[Bundvad.]

de har sagt god for det nye sociale princip, som folkepensionen er udtryk for. Det sociale Danmark har indtaget en ny stærk position, der kan forbedres og udbygges, efterhånden som samfundets økonomiske vilkår tillader det.

Vedrørende pris- og monopolloven behøver det ikke at være nogen hemmelighed, at vi gerne havde set mere vidtgående bestemmelser end det resultat, man kom til. Imidlertid vil de gennemførte ændringer utvivlsomt kunne gøre god nytte. Diskussionen om kartoffelprisen, som hr. Petersen-Dalum rejste i radioen, synes at give god grund til, at man nærmere undersøger, om priser og avancer i de enkelte led svarer til det rimelige. I det hele er det vigtigt, at priser og avancer følges med stor opmærksomhed.

Videre har folketinget beskæftiget sig med problemer vedrørende arbejdsforholdet. Jeg tænker særligt på folketingets direkte indgreb i arbejdskonflikten, sidst med op-højelse af mæglingsforslaget til lov. Jeg skal ikke gå i enkeltheder vedrørende dette, men kun konstatere, at regeringen og socialdemokratiet i situationen anså statsindgreb for nødvendigt. „Den svageste regering, landet har haft“, som det ærede medlem hr. Aksel Møller har sagt, tog det standpunkt at standse konflikten, uanset at den på forhånd vidste, at det ikke var populært, ej heller i dens egne kredse. Men det var nødvendigt, og det alene var afgørende for regeringen og socialdemokratiet; i valget mellem landets samlede interesser og partiets særlige interesser valgte vi landets interesser — uden vaklen.

Medens vi af og til kan have haft grund til at beklage os over manglende tilslutning til et forslag, var dette ikke tilfældet, da det gjaldt statsindgrebet. Tværtimod viste venstre og de konservative en iver, der ikke vil blive glemmt. Medens man ellers i tide og utide taler om fri udfoldelse og advarer mod statsindgreb, huskes det fra radiokommentarerne, hvordan man ivrede for statsindgreb mod arbejderne.

I det hele taget vil disse radiokommentarer blive husket ikke alene som en ualmindelig dårlig idé, men ganske særligt på grund af venstres og de konservatives ensidige stillingtagen mod lønmodtagerne til

fordel for arbejdsgiverne. Videre vil blive husket retsforbundets leflen for alle og kommunisternes opgejling til arbejdskamp for enhver pris. Det var åbenbart for alle, at et naturligt ønske om at få situationen afviklet med de færrest mulige skår klart blev tilsidesat i en spekulation for at komme regeringen til livs. Det var målet for venstre og de konservative, og kommunisterne gik villigt deres ærinde ved at mistænkeliggøre regeringen og dens hensigter.

Enhver konflikt afsætter sine spor, til tider også i positiv retning. Det er min opfattelse, at dette sidste er tilfældet for den sidste konflikts vedkommende. Vi har set, at De samvirkende Fagforbund er gået ind i en række overvejelser for at udtrage erfaringerne af konflikten og for at søge strejkeformerne tillempet, så statsindgreb såvidt muligt kan undgås i fremtiden. Videre har vi set, at der i udvalget vedrørende det radikale venstres forslag om voldgift har vist sig forståelse for de socialdemokratiske repræsentanters tanke om i en kommission at gennemgå de arbejdsretlige forhold, herunder septemberforliget, forligsmandsloven og forhandlingsapparatet, eventuelt med sigte på at forme en arbejdstvistlov, som man har den i Norge og Sverige. Videre må man gå ud fra, at arbejdsgiverne efter situationen overvejer, om kampens vej med politisk sigte er den rette, eller om man ikke bør foretrække forhandlingens og samarbejdets positive linie.

Jeg tror, at der i tiden fremover i stadig stigende grad vil blive kaldt på samarbejde, både i erhvervslivet og her i folketinget. Vi står i samfundslivet overfor en række store problemer. Jeg henviser her til stats- og udenrigsminister H. C. Hansens grundlovstale i fælledparken, hvori han bl. a. fremdrog de problemer, som automationen vil medføre. Elektronhjerne vil på en række områder i erhvervslivet afløse menneskets hjerne og arbejdskraft. Store investeringer skal præsteres til anlæg, teknikere i stort tal skal uddannes, og problemer af beskæftigelsesmæssig og social art vil melde sig til løsning. Vort problem er da, om det nye skal fødes gennem opslidende sociale kampe eller gennem samarbejde og aktiv indsats for at lede udviklingen i gunstig retning og med socialt sigte. Vi foretrækker det sidste.